

SØVÆRN

S

ORIENTERING

2

1996

Nyt fra Redaktøren

En lille rapport fra »Public Information« fronten, hvor dette blad repræsenterer søværnets hidtil dyreste satsning. Det nye år er nu i fuld gang. Arbejdsmæssigt tegner det allerede til at blive et af de mest travle år for søværnet siden Den kolde Krigs afslutning. Isbrydningen blev en realitet, som kaldte alle »bjørnene« og deres designerede besætninger frem fra beredskabet. Der hvilede mange øjne på den begivenhed, ikke mindst fra mediernes side – og de var begejstrede.

Andre dele af vor synlighed i medierne i år kunne vi gerne have undværet.

Søværnsorientering skal naturligvis ikke kommentere løbende sager, men på den anden side heller ikke stikke hovedet i busken. Den eneste måde at genoprette det tabte på, er saglig information fra kilden. Det er der godt gang i i dette nummer, hvor vi specielt går ind i den problematik, der synes at være opstået omkring Holmen og den totale misforståelse – at den skulle være nedlagt, i mange civiles opfattelse, sammen med det meste af søværnet.

En af de arkitekter, der står for den store fornyelse og supplerings af arkitekturen, der hvor det forældede orlogsværft engang lå, har skrevet en dejlig artikel om samme. Hans afsluttende citater kan berolige mange af de bekymrede, som har haft mæridt om nye navne, som for eksempel en omdøbning af Dokøen og Frederiksholm efter kendte kulturpolitikere og Arsenaløen til et navn, der kunne afspejle nærheden til en vis »fristad«. Også Holmens Kirke og Kanal o.a. skulle have nye navne.

– Han skriver nemlig:

– »Vore bygninger er ikke vore. De tilhører dels dem, som byggede dem, dels de generationer af menneskeheden, som skal følge os. De døde har stadig deres ret til dem: Dét, som de arbejdede for.... dét har vi ikke ret til at tilintetgøre.«

Sven Voxtorp

ES. Redaktøren har oplevet en sand »billedstorm« af myndigheder og enkeltpersoner, der vil have billeder, brochurer og statistiske oplysninger om søværnet og Flådens skibe. Hvis læserne skulle ligge inde med billeder (også S/H eller i negativ), redaktionen kan få lov at låne, så send straks. Der er tilbagesendelses-garanti, hvis adressen er læselig.

SL

Indholdsfortegnelse

Fra Forsvaret til Kulturen	1
ESKADRILLE 722 Redningseskadrillen	3
Udflytningen fra HOLMEN afsluttet	6
Opsætning af galionsfigur	7
Søværnets Teknikskole	8
Certifikatfornyelse GMDSS	9
Søværnets Officerskole på Internettet	10
Indvielse af Haverikursus i Hvim	11
ELBJØRN – et kort, men spændende togt	14
Grønlands Kommando 1995 – et tilbageblik ...	16
Udsendt som valgobservatør	18
Danmark som »besættelsesmagt«	20
Søværnets Officerskole snart 300 År	21
Dansk deltagelse i IFOR	22
Søværnets Teknikskole, reserveofficerer	24
Forsvarschefen på afskedsvisit	25

SØVÆRNS ORIENTERING

Udgiver: Søværnets operative Kommando
i samarbejde med Søværnets Materielkommando og Grønlands Kommando

Adresse: Søværnets operative Kommando
att. SVN ORT
Postboks 483
8100 Århus C

Redaktion:
Ansvarshavende overfor medieansvarsloven:
Kommandør, Stabschef Erik Fage-Pedersen,
Søværnets operative Kommando

Ledende Redaktør: Orlogskaptajn Sven Voxtorp,
Søværnets operative Kommando

Telefon: 89 43 30 99 (omstilling)
89 43 30 56 (Red. Direkte)
Telefax: 89 43 31 41

Redaktør for Søværnets Materielkommandos område:
Kommandørkaptajn Hasse M. Lehmann.

Telefon:
31 54 13 13 (omstilling) 31 57 22 55 lokal 4061 (direkte)

Redaktør for Grønlands Kommandos område:
Kaptajnløjtnant K.H. Dahl,

Telefon: 00299 10111 lokal 247

Telefax: 00299 10112

Distribution:
Fuldmægtig F. Thorsø Nielsen,
Søværnets operative Kommando

Telefon: : 89 43 30 99 (omstilling) 89 43 31 12 (direkte)
Telefax: 89 43 31 41

Forsidebillede: Inspektionsskibet TRITON samarbejder med helikopter fra den islandske kystvagt i Danmarksstrædet.

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere det indsendte materiale.

Indholdet i bladet kan frit citeres med angivelse af kilde. Billedmateriale dog kun efter aftale med Red.

Tryk & Layout: Kannike Tryk A/S, Århus

ISSN 0907-5038, oplag: 8000 eksemplarer

Fra Forsvaret til Kulturen

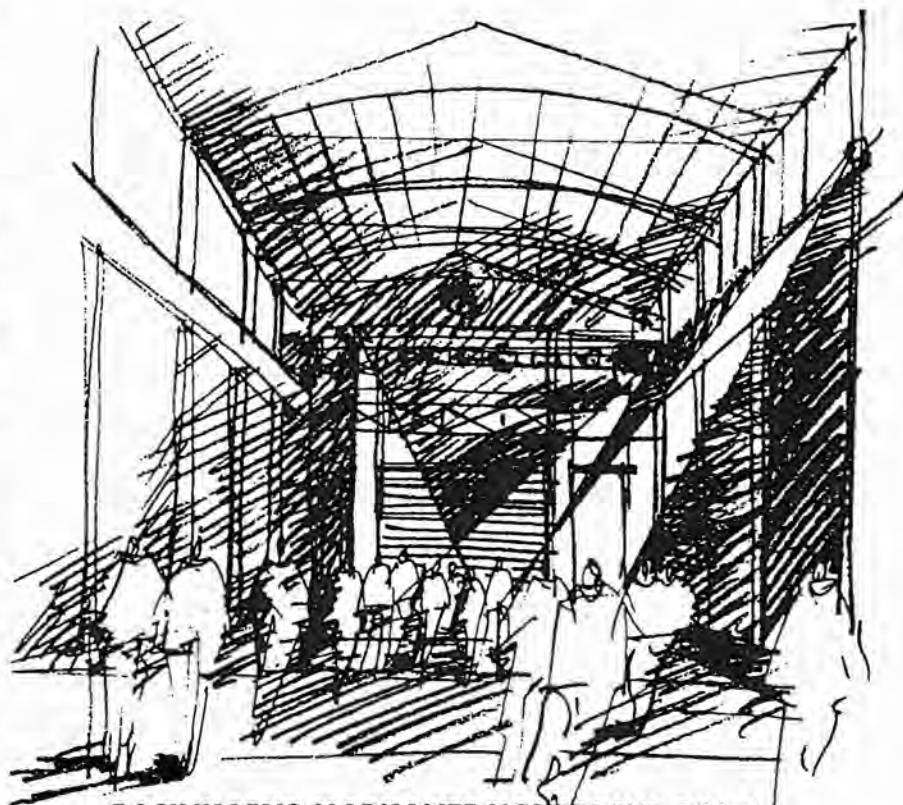
Efter Orlogsværftets nedlæggelse fortsættes Holmens arkitektoniske udvikling.

En del af Holmen skifter karakter. Søværnet har rømmet Frederiksholm (og Dokøen) – de civile formål er rykket ind – og langsomt, men sikkert, omdannes det gamle flådeværft til et kulturelt kraftcenter. Fra at være et lukket land forbeholdt de få, er Holmen nu kommet »ind i byen«, København er blevet større – lidt mere åben, lidt mindre lukket. Omdannelsen af Holmen blev startet med forsvarsaftalen fra 1989. Heri blev Frederiksholms rømning besluttet. Nyholm vil i al fremtid tjene som Flådens anløbshavn til København og Søværnets Materielkommandos centralledelse forblive i de nuværende og meget smukke bygninger på Arsenaløen. Aftalen medførte, at Kulturministeriet genoptog tanken om at indrette et Center for Kunstneriske Uddannelser. På Holmen var en historisk mulighed for at etablere et enestående, integreret, kreativt og dynamisk miljø for de studerende ved de kunstneriske uddannelser.

Institutionerne på Frederiksholm er Arkitektskolen (som allerede er flyttet ind), Rytmsk Musikkonservatorium, Statens Teaterskole og Den Danske Filmskole. Endvidere har Tor Nørretranders' »fremtidsforskere« lejet sig ind i Meldahls Gamle Smedje.

Arkitektskolen er indrettet i udelukkende eksisterende bygninger. Vilhelm Lauritzens tegnestue har med stor respekt for de gamle bygningsanlæg formet nye, spændende rammer om Arkitektskolen.

De tre øvrige skoler flytter ind i en kombination af bevarede og nyopførte bygningsanlæg. Udformnin-

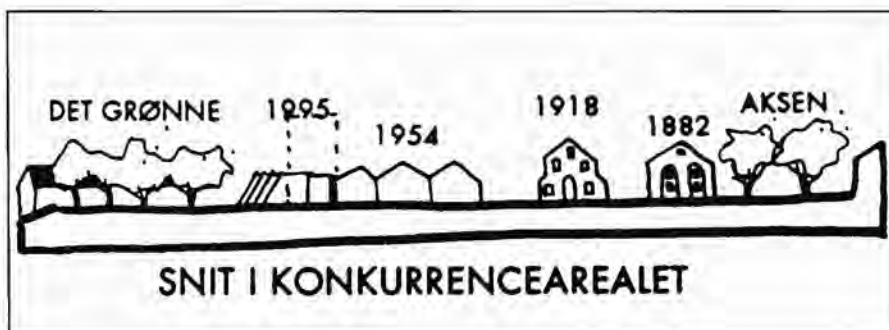
BASILIKAENS MARKANTE HOVEDRUM GIVER KONCERTSALEN SIN HELT EGEN IDENTITET

gen af dette projekt blev tildelt, CUBO Arkitekter, som resultatet af en indbudt arkitektkonkurrence i 1994.

God arkitektur kan altid genbruges

Selv om forhistorien for udflytningen af de Kunstneriske Uddannelser

har været lang, besværlig og kringlet, så har det været muligt at se lignende forløb i andre storbyer, hvor tidligere fortifikationsanlæg er blevet omdannet til kulturelle institutioner. Suomenlinna (Sveaborg) ud for Helsinki, er på samme måde øer, der langsomt er ved at danne en stærk ny identitet som et fristed for

kunstnerisk udfoldelse i gamle bevaringsværdige bygningsrammer. Her flyttede endda billedkunsten med! Men på Frederiksholm tømmes værftarealerne, bygningerne overgår til andre formål, sporene udviskes langsomt, og om få år vil sikkert kun fortifikationens gamle afgrænsning – vel udlagt som rekreative arealer for byens borgere – fortælle om Byen som Fæstning.

Og dog. Bygningerne står der jo stadig! Store imponerende strukturer – fragmenter, afspejlende ca. 400 års maritimt styre – nogle smukke og restaureringsværdige; andre ligger hen og tenderer ruinens karakter. Ved overgangen fra det militære til det kulturelle domæne var det én af de bærende tanker i projektet, der nu realiseres, at bygge videre på historien og fastholde og udbygge den historiske kontinuitet.

Bygningernes historiske fortælling

Lægger man f.eks. et snit ned igennem de fire bygningsanlæg, der skal udgøre Statens Teaterskole, da blotlægges en fin arkitektonisk fortælling. Ved Frederiksholms hovedakse ligger rolige gule teglstensbygninger fra, så en »romantisk« rødstensbygning fra 1918, dernæst afspejles betonens potentiale i en stor industrihal fra 1955, og til sidst må vi så håbe, at tilføjes, anno 1996/97, i sit arkitektoniske formsprog fremtræder ligeså markant og selvstændig. Tilsammen vil disse bygninger udgøre en fabulerende kompleksitet, nyt føjet til gammelt, – som et selvfølgelig og inspirerende historisk fænomen.

De er alle detaljer i en større sammenhæng, og bliver før eller siden

gamle og historiske. De udgør vor bygningskultur, beskriver dens kontinuitet, bestanddele og aflæselighed. De eksisterende bygningsanlæg vil nu leve videre – få nyt liv. God arkitektur kan altid genbruges. De fredede bygninger, Den Gamle Kobbersmedie og Kabys- og Kommandokassemagasinet, vil selvfølgelig blive restaureret og respekteret, men også de mere nedslidte har vi valgt at skåne. Den store »Basilika-bygning«, som bl.a. var metalstøberi og afprøvningsted for skibsturbiner, bliver Musikkonservatoriets markante højloftede koncertsal. Det tidligere store maskinværksted vil blive fyldt med Teaterskolens produktionsrum – sorte »bokse«, og en teatersal, der suppleres med et nyt 20 m højt scenetårn.

Holmens særlige identitet

Frederiksholms nuværende bygningsstrukturer er baseret på en plangeometri, der giver os en grammatisk orden, som må respekteres. Den eksisterende nord-syd akse styrkes funktionelt ved at placere hovedindgangene til de enkelte skoler ud til den grønne boulevard, som spænder mellem to af de fremtidige hovedrunddannelser – et »ankomst-torv« for de kørende, hvor den fælles administration og biblioteksbygning til de fire skoler placeres, og et »ankomstbassin« for de sejlene ved den store kedelsmedie.

Denne »urbane tilpasning« modsvares tildels af de tre skolars »bagland«, hvor de fredede kanonbådsskures omgivelser besidder et romantisk præg – det organiske har langsomt, men sikkert, bemægtiget sig fortifikationsarkitekturens stramme linier, og herved blødgøres den »militære« rytme; godt hjulpet af kanonbådsskurenes irregulære pla-

cering og træbeklædningernes frø-nede og stilfærdige forfald. Overgangen vil blive afspejlet i de nye bygningsanlæg, igennem mere differentierede bygningsformer i kontrast til de styrede og »ordentlige« anlæg omkring akse.

Nyt i gamle rammer

De funktionskrav, som er stillet for de nye skolars fysiske rammer, er vredet lidt for at tilpasse sig de eksisterende. Men de får noget andet til gengæld – de overtager så at sige bygningernes »sjæl«, og vil kunne spille pingpong med historien. Det er projektets mål at bevare bygningernes identitet – de skal ikke »overrestaureres«, eller føres tilbage til noget oprindeligt. Nuancerne bevares, sådan at det nye i det gamle vil fremtræde med »installationens karakter« – de oprindelige bygningsstrukturer skal stå intakte og forblive synlige og berige rumoplevelsen.

Herved lander vi nok dybt i debatten omkring berøringsangst kontra bevaringsangst – et søslag af de svære! Chr. Elling og Viggo Sten Møller maner dog allerede i 1933 til omtanke i bogen om Holmens bygningshistorie og beder os om at »tage varsomt på de Værdier, der er tilbage fra en stor Byggeperiode«.

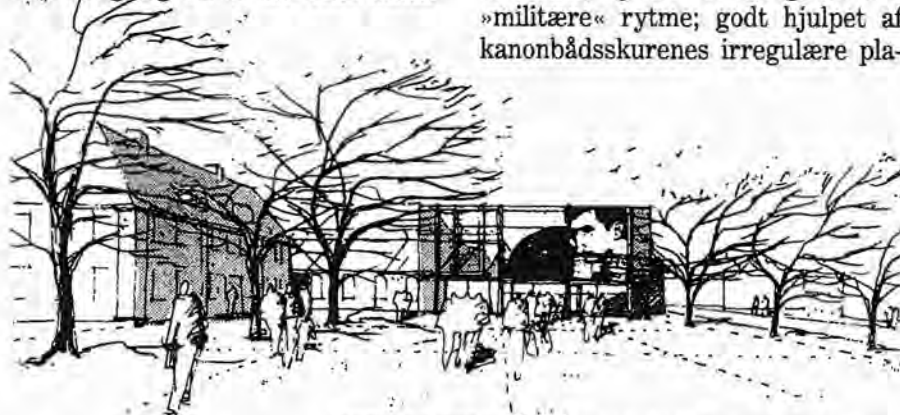
John Ruskin sagde det på en anden måde:

»Vore bygninger er ikke vore. De tilhører dels dem, som byggede dem, dels de generationer af menneskehed, som skal følge os. De døde har stadig deres ret til dem. Dét, som de arbejdede for.... dét har vi ikke ret til at tilintetgøre.«

»Hvad vi selv har bygget, har vi vor frihed til at rive ned. Men hvad andre mænd gav deres kræfter og rigdom og liv for at fuldføre, dét mister de ikke retten over med deres død.«

Med en vis ydmyghed har vi således taget udfordringen op – inspireret af de tre skolars entusiasme og gå-på-mod er vi styrket i vore forhåbninger om at klare tidsterminen – Kulturbymuseet 1996.

Lars Juel Thiis Knudsen,
CUBO Arkitekter

FILMSKOLENS ANKOMST* SCREEN* DANNER VÆG I DEN NYE PLADSDANNELSE

ESKADRILLE 722

Redningseskadrillen

fortsat fra sidste nr.

S-61

Efterhånden blev det dog klart, at den sikreste måde at udføre SAR-opgaver på, var at benytte en helikoptertype, som kunne klare både eftersøgning og redning selvstændigt. Efter grundige overvejelser blev der 24. august 1964 skrevet kontrakt med Sikorsky fabrikkerne i USA om levering af 8 stk. S-61A-1 helikoptere. Kort efter årsskiftet 64/65 sendtes piloter og teknikere til uddannelse i USA. Det første af de ny fly ankom med skib til Københavns Frihavn 10. april 1965 og alle otte var leveret 27. august samme år. Klargøring foretoges hurtigt ved Flyvematerielkommandoen efterhånden som helikopterne ankom, og de blev straks taget i brug til skoleflyvninger resten af 1965.

Hurtigt i aktion

Allerede inden fly og besætninger var erklæret operative, fik man den 8. november 1965 en uventet redningsopgave. En C-54, N-605, måtte under flyvning mod Grønland nødlande i Kattegat med alle 4 motorer stoppede. Da man havde mistanke om, at forurenset flyvebenzin på Flyvestation Værløse kunne være en af årsagerne, var det ikke muligt at sende Catalina og S-55 derfra til hjælp. Men S-61, som benytter jetbrændstof, blev sendt til positionen. Her viste den sine evner og opsamlede alle 19 besætningsmedlemmer fra det fiskefartøj, som i mellemtiden havde reddet dem fra det synkende fly.

Det heldige forløb af såvel nødlanding som opsamling kunne måske skyldes, at både Eskadrille 721- og 722 personel netop havde gennemgået den nystartede overlevelseshandling »BIKINI«, hvor-

under alle besætningsmedlemmer med assistance fra Søværnets Frømandskorps undervises og trænes i brug af flyve- og nødudstyr. De prøver også at »redde« sig selv og andre fra åbent hav i Ebeltoft Vig. BIKINI-øvelsen blev en så stor succes, at den hvert år siden da, er blevet

gentaget med S-61 som redningsfly, og alle deltagerne – heraf mange fra fremmede nationer – bliver opsamlet ved hjælp af helikopterens redningsspil. Dette har givet S-61-besætningerne stor erfaring, da de på denne måde skal samle flere hundrede personer op under realistiske

Hoist fra S-61

forhold fra forskellige bådtyper og/eller direkte fra vandet.

Historisk dag

Den 5. januar 1966 blev en historisk dag, da en S-61 overtog SAR-beredskabet på Flyvestation Ålborg og dermed afløste både Catalina og S-55 på denne station. På Flyvestation Skrydstrup fortsattes dog med S-55 indtil maj 1966 og SAR-flight Flyvestation Værløse overgik sidst i maj 1966 til S-61, men stadig suppleret af fly fra Eskadrille 721 ved »long range« eftersøgninger. Herefter benyttedes S-55 som skolefly for nye helikopterpiloter samt som reservefly, da der stadig var en del tekniske børnesygdomme på S-61. 31. august 1966 havde man dog så megen tiltro til S-61, at S-55 på denne dato udgik af tjenesten.

Eskadrille 722 til Grønland

Catalinaerne returnerede allerede den 1. februar 66 sammen med en del besætninger til 721, og havde nu kun primære opgaver på Grønland. Da Catalinaen allerede da var et meget aldrende fly, som snart skulle afløses, ville man forsøge om S-61 også kunne løse opgaverne i grønlandsk område. Derfor startede den 15. maj 1966 to helikoptere U-276 og U-277 mod Stavanger i Norge på en forsøgstur til Grønland. Den næste dag fløj de videre til Vagar flyveplads på Færøerne, hvorfra de af en Catalina eskorteredes videre til Keflavik på Island og Kulusuk flyveplads i Østgrønland. I perioden 19. – 28. maj foretog de interne flyvninger på Grønland, hvor de løste en række opgaver, herunder besøg på Flådestation Grønnedal.

Den 30. maj startede hjemturen med udgangspunkt i Søndre Strømfjord over indlandsisen, der her har en højde på op til 10.000 fod, til Kulusuk, hvor man efter ankomsten gennemførte en patientevakuering til Ammassalik. Efter i alt 110 timer og 55 minutters vellykket flyvning var helikopterne hjemme på Værløse igen den 2. juni 1966.

Som nævnt ovenfor blev S-61 taget operativt i brug ved indgangen af 1966 og besætningen bestod i begyndelsen af 5 mand, nemlig en fartøjs-

Catalina

chef, som har ansvaret for flyets sikre føring, andenpiloten, som også har ansvaret for navigationen, en fly-radiotelegrafist (senere betegnet flyradiooperatør), som varetager kommunikationen med andre implicerede enheder såsom RCC, skibe, redningskorps, politi m.v., en flymaskinist, som bl.a. betjener redningsspillet (hoisten), samt en flymekaniker, som redningsmand. Redningsmanden har siden 1966 gennemgået overfladesvømmerkursus ved Frømandskorpset. Siden 1974 har også flyradiooperatøren gennemgået dette kursus og fungerer som anden redder. I mange år har også en specialuddannet læge indgået som 6. besætningsmedlem på enhver SAR-mission.

»Træerne vokser ikke ind i himlen«! – Skagerrak.

Den nu operative S-61 blev første gang indsat på en redningsmission den 6. januar 1966. Det drejede sig om et strandet skib ved Læsø. Natten mellem den 19. og 20. januar 66 lærte SAR-vagten på Flyvestation Ålborg, at »træerne ikke vokser ind i himlen«! På grund af ekstremt dårlige vejrforhold måtte man opgive at bjerge en kvæstet fisker fra en gummiflåde. Det viste sig senere, at fiskeren havde været død længe. Den mislykkede mission medførte en byge af hånlige bemærkninger fra boulevardpressen. Ord som »Fiasko«, »Spild af penge« o.l. stod at læse med store overskrifter! Bemærkninger som selvfølgelig gjorde ondt, ikke kun på den omhandlede besætning, men på alle ansatte i Eskadrille 722.

Senere blev disse overskrifter dog gjort til skamme. Den ene succesfuldt gennemførte redningsmission efter den anden overbeviste medierne om, at der absolut ikke var tale om nogen fejlinvestering. Tværtimod!

Den 7. september 1966 – en uge efter 2. års øvelse BIKINI's afslutning – blev det pludselig alvor, idet 722 kom på sin hidtil største opgave. Den norske færge »Skagerrak« forliste i stormvejr nord for Hirtshals med 144 ombordværende og i den påfølgende redningsaktion deltog ikke mindre end fem S-61 fra 722, en Catalina fra 721 og kort før missionens afslutning, to Vertol helikoptere fra den svenske flåde, foruden et større antal skibe af forskellig nationalitet. Ingen liv gik tabt under selve redningsmissionen, hvor det lykkedes S-61'erne at opsamle 69 personer og bistå skibene med bjærgningen af andre.

Den danske redningstjeneste med de ledende organer Søværnets operative Kommando med det maritime redningscenter, MRCC, flyredningscentret, RCC sammen med 722 og de deltagende mandskaber vandt ved denne mission verdensberømmelse. Det gav en good will, der har været til stor fordel i det arbejde, der siden hen skulle udføres. Denne SAR-operation betød redningshelikopterens psykologiske gennembrud i Danmark.

Nu fulgte med korte mellemrum større og mindre redningsmissioner, der alle havde det til fælles, at de afsluttedes med et positivt resultat. Ved udgangen af året 1966 havde 722 i alt udført 104 missioner, og derved reddet eller evakueret 117 personer.

Pembroke (se 1. del af artiklen i 1/96)

Nordsøen dækkes

I de første mange år med S-61 var 722 den eneste, der f.eks. kunne dække Nordsøen med langtrækkende helikoptere og der var mange missioner i omliggende landes ansvarsområder. Alene i 1967 udførtes 24 missioner af denne type ud af et samlet antal på 160. På disse 24 missioner blev 31 personer reddet fra skibe i nød, 16 kvæstede søfolk evakueredes, ligesom 9 syge fra isolerede øer samt 4 andre med akutte sygdomstilfælde blev bragt i land.

Orkanen i 1968

Året 1968 begyndte med orkan over Danmark og i perioden 1.-16. januar udførtes 27 missioner (alene den 15. januar 9 aktioner). Kort efter denne store indsats rantes eskadrillen 10. februar af en fatal ulykke, da U-281 totalhavarede i Vadehavet under en eftersøgningsmission i meget dårligt vejr, og besætningen på fem mand omkom. Det berørte naturligvis eskadrillens personel meget dybt og gav stof til eftertanke, der medførte ændringer i de anvendte procedurer. Det ofte farlige arbejde, som eskadrillen udfører, måtte imidlertid fortsættes og i løbet af året udførtes igen skelsættende aktioner. Som f.eks. under redningsarbejdet ved passagerskibet »Blenheim«, som var i brand midt i Nordsøen. Den 21. maj blev 170 personer reddet af tililende skibe og 4 helikoptere fra Eskadrille 722.

I de følgende år fik man et stedse stigende antal missioner, heldigvis næsten alle med succes. Det har dog ikke helt kunnet undgås, at enkelte »ofre« er mistet eller reddere er kommet til skade under de ofte me-

get barske og vanskelige arbejdsforhold.

Den foreløbige kulmination har været året 1994, hvor RCC modtog 1.343 alarmeringer, som for 722 medførte 570 fløjne missioner med en samlet flyvetid på 932 timer, hvoraf de 918 timer blev anvendt til løsning af civile opgaver, altså ca. 98,5 % og resten til militære opgaver. Denne procentfordeling har i øvrigt næsten altid været den samme. Stigningen i antallet af missioner skyldes især en markant stigning i antallet af patientoverførsler mellem forskellige hospitaler.

Redningsmission nr. 10.000 med S-61A – helikopteren

Den 13. september 1994 udførtes redningsmission nr. 10.000 med S-61A helikopteren, under hvilken en alvorligt syg pige overførtes fra Rønne sygehus til Rigshospitalet med landing i Fælledparken. »Jubilæet« blev markeret den 15. september 1994 ved en reception i eskadrillens hangar, hvor pensioneret general B.V. Larsen, Chefen for Flyvestation Værløse, oberst B. Bundesen, Chefen for Flyvestation Aalborg, oberst B. Pedersen samt eskadrillens tidligere næstkommanderende, pensioneret major K.V. Wilumsen, holdt taler.

Ved receptionen sås bl.a. repræsentanter fra det øvrige forsvar, politiet, Falcks Redningskorps og en række af eskadrillens øvrige samarbejdspartnere. Desuden var mange af eskadrillens pensionerede medarbejdere mødt op for at »hilse på«.

Status for 1994

I 1994 blev 390 personer opsamlet/

transporteret, og eskadrillens S-61A helikoptere har i perioden 1966 – 1994 fløjet ca. 83.000 timer, heraf over 15.000 timer aktuel SAR. På disse godt 15.000 timer/10.000 redningsmissioner er over 5.100 personer opsamlet. I skrivende stund (november 95) har 722 i år udført 445 SAR-missioner. Til udførelse af dette arbejde samt uddannelses-, transport- og VIP-flyvninger m. m. har eskadrillen stadig 8 x S-61 og ca. 17 flyvebesætninger med et samlet personel på ca. 100 personer og er dermed flyvevåbnets største flyvende enhed.

Vagterne, som bestrides, er i Skrydstrup og Aalborg af 56 timers varighed og i Værløse af 16 timer, samt under visse vejrforhold oprettes også i Rønne vagter af normalt 24 timers varighed. Beredskabet er i dagtimerne på 15 minutters varsel (eller kortere) og i nattetimerne på 1 times varsel eller kortere efter behov – f.eks. hvis et stort antal jagerfly flyver natmissioner, eller der er andre forhold, som kan kræve øget opmærksomhed.

Som en af de seneste forbedringer er nu ca. halvdelen af S-61'erne modificeret med nyt navigationssystem Global Positioning System (GPS) og som noget af det vigtigste også »Forward Looking Infra Red« (FLIR) eftersøgningssystem til brug ved eftersøgning af bl.a. personer i vand, hvor det før om natten næsten var umuligt at finde nogen.

Dens alder til trods forventes S-61A anvendt af Flyvevåbnets Redningstjeneste indtil år 2005, hvorefter en ny type efterlyses til afløsning af vort stadigt meget effektive og pålidelige SAR-fly. (Eskadrille 722)

Udflytningen fra HOLMEN afsluttet

Den lange proces, der på en måde er afsluttet ved udsendelse af nedenstående pressemeddelelse, har haft nogle for søværnet ubehagelige sideeffekter, som måske bedst kan anskueliggøres ved en ganske almindelig og udbredt oplevelse. Prøv at stige ind i en taxa ude ved lufthavnen i Kastrup. Bed chaufføren om at blive kørt til HOLMEN. 9 ud af 10 gange er svaret: Jamen, den er da nedlagt!! I dette nummer af Søværnsorientering vil vi tage hul på den enorme opgave, det er at vende den »supertanker af ensidig information« omkring det stadig blomstrende liv, der i søværns regi til stadighed udfolder sig på den del af HOLMEN, der ikke tidligere husede, det nu nedlagte Orlogsværft. Værftets områder giver nu plads for etablering af uddannelser til mennesker, der vil søge deres fremtid under en anden af Statens vigtige funktioner – kulturens styring.

Pressemeddelelsen

»I overensstemmelse med beslutningen blandt de politiske partier, der stod bag aftalen om forsvarets ordning 1989-1991 og tillægsaftalen af den 26. januar 1990, er søværnets udflytning fra Holmen afsluttet pr. 31 december 1995.

En flerårig proces er dermed afsluttet med, at eskadrer, specialværksteder, magasiner og depoter er udflyttet, Flådestation København og Orlogsværftet er afviklet, Flådestation Frederikshavn og Korsør er udbygget, og Marinestation Holmen er etableret.

Søværnet har rømmet bygninger og arealer på øerne på Holmen og er rykket sammen på Nyholm samt dele af Arsenaløen.

I det kommende kulturår vil øerne på Holmen blive åbnet for offentligheden.

På Nyholm, den nordligste af øerne, hvor Marinestation Holmen og søværnets skoler er placeret, vil der dog være visse begrænsninger i den offentlige adgang.

I 1996 påregner HT at etablere en busforbindelse til Holmen.

Siden søværnet første gang fik sin hovedbase i København, har en stor del af byens arbejdspladser været knyttet til søværnet.

Efter udflytningen vil antallet af arbejdspladser på Holmen være reduceret fra godt 4.000 til i fremtiden ca. 1.100.

Et specielt oprettet servicekontor på Holmen har hjulpet personalet med flytning og med at finde anden beskæftigelse. Ved afslutningen af udflytningen er kun et fåtal uden beskæftigelse. Den omfattende udflytning er gennemført til den oprindeligt planlagte termin for en investering på ca. 390 mio. kr., hvilket er 6 mio. kr. mindre end oprindeligt planlagt. Den forventede driftsbesparelse på ca. 150 mio. kr. om året er opnået fra 1996 og anvendes i overensstemmelse med den politiske beslutning i Aftale om Forsvarets Ordning 1989-1991.»

Succesen er hjemme

Succesen er med andre ord hjemme, hvis man lægger genbeskæftigelse, flytning og driftsbesparelse til grund. De sideeffekter, kun få havde forudset inden det var for sent, ligger og venter på mange niveauer. Mange af dem vil først kunne konstateres med sikkerhed engang i fremtiden, medens andre kan undgås ved en målrettet indsats allerede nu. Der er ingen tvivl om, at for eksempel rekrutteringen til søværnets mange kvalitetsmæssig uovertrufne uddannelser – især officersuddannelserne – har lidt et alvorligt knæk igennem den megen omtale, der har været i

medierne og blandt de ansatte på Holmen og dermed i deres familier og omgangskredse.

Imidlertid kunne det store genbeskæftigelses- og flytteprojekt næppe have haft succes uden mediernes meget målrettede medvirken, der har været så effektiv, at virkningen er at betegne som »en supertanker« med en stor vendediameter.

Oversigt over det resterende liv på Holmen

I det følgende præsenteres dele af det, der rør sig på Holmen. Det er kun begyndelsen og senere vil vi gå meget mere i dybden med de enkelte aktiviteter, som vi mener er vigtige både for søværnets fortsatte liv, for storbyen København og for nationens stabilitet og balance på længere sigt. Hvis der skulle opstå diskussioner om disse emner på et nyt grundlag, vil det ikke være redaktionen ukært. Alle bidrag til fremme af den saglige behandling af disse vigtige emner modtages gerne.

(SOK)

Læs i næste nummer

- Holmen-maritimt center 96
- Rapport fra isvinteren

DEADLINE
nr. 3 '96:
10. April

Opsætning af galionsfigur

Galionsfiguren DANNEBROG er kendt af enhver, som har sit daglige virke på Holmen. Den var opstillet ved den gamle Artilleriskole på Vej 10.

Figuren er en kvindeskikkelse, der i højre hånd holder en fanestang med fane, medens hun med venstre arm og hånd peger opad, ved hendes højre side står et skjold.

Figuren stammer fra et af Flådens orlogsskibe, linieskibet DANNEBROG, som var det sidste linieskib, der blev bygget af Orlogsværftet. Indtil man forlod skikken med at udstyre orlogsskibene med en galionsfigur, blev denne figur tillagt en lang række egenskaber, som forklarer de store anstrengelser, man gjorde sig for at få den, smuk og holdbar. Galionsfiguren og skibets generelle ornamentering udgjorde en ikke ringe del af den samlede byggesum. Også den gang symboliserede orlogsskibene, såvelsom kongens investeringer i landbase-ret arkitektur, kongemagten. Jo »flottere« – jo mægtigere er grundfilosofien! Den kan også de fleste civile firmaer nikke genkendende til i dag.

Som en slags dokumentation af de midler, der normalt anvendtes til denne kategori af skibsbyggeriet, hedder det i Admiralitetets optegnelser efter Struenses fald i 1772, hvor økonomien også skrantede lidt: »Den kostbarhed, bilthuggerarbejdet fører med sig, har givet anledning til, at anbringe biltværket så manerligt som muligt, dog på en sådan måde, at skibet ikke derved taber noget af sin anseelse og Zirlighed«. Orlogsskibene, som jo blandt andet beskyttede vore handelsskibe på verdenshavene og forhandlede handelsrettigheder i fjerne lande, skulle afspejle ikke blot vor magt økonomisk og militært, men også vort kulturelle stade.

Linieskibet DANNEBROG

- DANNEBROG løb af stabelen på Nyholm den 25. september 1850.
- Skibet var 185 fod og 9 tommer langt, 50 fod bredt og havde en dybgang på 21 fod. (92 x 16,5 x 7 meter). Det var armeret med i alt 72 stk. 30 pundige kanoner på batteridækkene og 10 Stk. haubitsere på vejrdækket.

- I 1861 blev DANNEBROG ombygget, panserklædt og rigget til som fregat, yderligere blev det udstyret med en dampmaskine på 400 HK, bygget hos Baumgarten og Burmeister (senere kaldet B&W).

Galionsfiguren

Under ombygningen blev galionsfiguren taget i land og anbragt nær det sted, hvor det siden viste sig, at den skulle stå de næste godt 130 år.

Da Flådestation København i 1993 overgik til marinestationsstatus, skulle galionsfiguren flyttes til Nyholm. Den viste sig imidlertid ved nedtagningen at være så medtaget, at den måtte gennemgå et større restaureringsarbejde for at kunne genopstilles. Dette arbejde er nu fuldført og galionsfiguren er afsløret på sin nye fornemme plads af Chefen for Marinestation Holmen, Kommandør H. Fink-Jensen umiddelbart vest for Holmens Flagbastion, der markerer den nye indgang til marinestationen på Nyholm.

Marinestation Holmen

Søværnets Teknikskole

– en af Holmens permanente skoler

Da Flådestationen blev om-dannet til en marinestation udnyttedes muligheden for at flytte de tidligere meget spredte uddannelsessteder på og omkring Holmen noget mere sammen til gavn for den daglige koordinering. Det gjaldt især Søværnets Teknikskole, Søværnets Taktik- og Våbenskole og Søværnets Officersskole, alle med tilhørende stabe, administrationer, skoleværksteder, laboratorier, undervisningslokaler, bibliotek m.m.

Søværnets Teknikskole flyttede i begyndelsen af 1996 fra de østlige holme Quintus og Margretheholm til helt nye og gennemrenoverede rammer på Nyholm. Det har givet mulighed for en særdeles velindrettet skole, der omfatter alle de nødvendige funktioner for gennemførelse af en moderne og målrettet undervisning. Det er staben med administration, skoleværksteder, laboratorier, undervisningslokaler og biblioteket og et par mindre funktioner, der således har fået ideelle betingelser. Skolevirksomheden er kommet under ét tag; lige med undtagelse af Havarikursus, der som bekendt flyttede til Hvims i Nordjylland. (Se andetsteds i bladet)

Teknikskolen gennemfører mange uddannelsesforløb

Spredt på de fem forskellige specialkurser uddannes hovedsagelig personel fra søværnet, i alt ca 3000 elever pr. år af de 135 ansatte inden for skolens område.

De forskellige specialkurser er:

- Maskinteknisk Kursus kendt under navnet TKM,
- Teknisk Fagkursus, – TFK,
- Elektronikteknisk Kursus, – ETK,
- Dykkerkursus, – SDS, (hed tidligere Søværnets Dykkerskole) og
- Havarikursus, – Hvims

Maskinteknisk Kursus

Her gennemføres uddannelser inden for fagområderne maskin- og elektroteknik, blandt andet de såkaldte trinuddannelser for det meste maskinpersonel. Trinuddannelserne tilpasses til stadighed de arbejdsopgaver, personellet senere skal udføre i søværnets skibe.

I trinuddannelserne indgår som de vigtigste elementer:

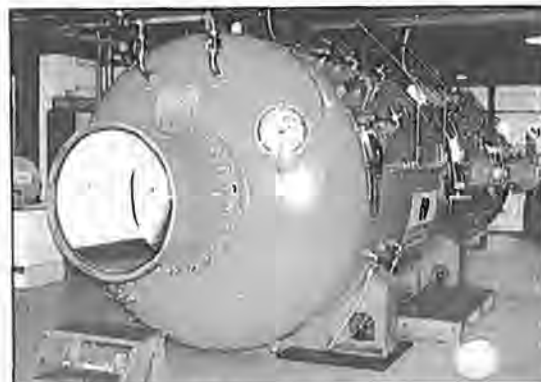
- skibsmotorlære
- skibselektroteknik
- kæleteknik
- gasturbinelære
- oliefyrsteknik.

Ligeledes gennemføres uddannelsen »duelighedsprøve for motorpasning« enten som en selvstændig uddannelse eller i forbindelse med trinuddannelserne. Kombineret med en registreret sejltid på 6 måneder, opnår eleverne på dette kursus civil kompetence til at forestå driften af skibsmaskineri på op til 1000 hestekræfter (600 kW).

Udover dette gennemføres en række supplerende specialkurser i maskineri og systemer i Flådens skibe for nyuddannede teknikofficerer.

Teknisk Fagkursus

Teknisk Fagkursus står for automatikmekanikeruddannelsen, som hører under de erhvervsfaglige grunduddannelser. Denne uddannelse giver civil kompetence. På samme måde gennemføres supplerende uddannelser i datamatik for

Dykker-behandlings-tanken i al sin magt og væld

udlærte elektromekanikere og elektromekanikeruddannelse for udlærte datamekanikere.

Endelig afholdes forskellige typer værkstedsuddannelser for kadet-aspiranter. Denne uddannelse er også civilt kompetencegivende.

Elektronikteknisk Kursus

På dette fagkursus afholdes både grundlæggende og specifikke kurser inden for fagområderne radar, sonar, radio og data.

Inden for radarområdet spænder uddannelserne lige fra orientering i simple navigationsystemer til uddannelse i komplekse, tredimensionale radarsystemer. Der gives også uddannelse i brug af avancerede elektroniske sporingssystemer (ESM). Sonar og radioområdet giver uddannelser indenfor vedligeholdelse og reparation af søværnets radio- og sonarmateriel. Inden for radio området samarbejdes med Søværnets Taktik- og Våbenskole, Signalkursus, der som bekendt også ligger på Holmen.

Inden for området sonarmateriel er det lidt sværere. Her foregår den teoretiske del på Søværnets Teknikskole, den praktiske del i skibene, medens Søværnets Taktik- og Våbenskole, Kampinformationskursus i Frederikshavn står for uddannelsen af sonaroperatører.

Den tekniske udvikling løber hurtigt

En ganske stor del af arbejdstiden går med til stadighed at holde sig ajour med udviklingen inden for de mange meget specialiserede områder for dermed at sikre, at alle uddannelserne holder trit med udviklingen og søværnets behov. Her er det af største betydning, at man kan drage fordel af Søværnets Materielkommandos geografiske nærhed i den anden ende af Holmen.

Dykkerkursus

Dykkerkursus er det eneste sted i Danmark, hvor man kan blive uddannet til erhvervsdykker. Det gælder både civilt og militært. Dykkerkursus repræsenterer statens ekspertise inden for området – på vegne af Søfartsstyrelsen og dermed Erhvervsministeren.

På kursus gennemføres en række uddannelser for at dække søværnets egne behov. Det er:

- uddannelse til skibsdykker
- uddannelse til blandingsgasdykker, der specielt er aktuelt ved minerydning

- uddannelse i betjening af behandlingskammer (ved dykker-syge o.a.)
- uddannelse i fri opstigning fra neddykket ubåd

Der tilbydes også et 43 dages erhvervsdykkerkursus, hvor søværnets dykkere opnår et erhvervsdykker certifikat.

Den praktiske del omfatter dykning med almindelig trykluftforsyning fra flasker på ryggen (SCUBA) og dykning med luftforsyning gennem slange fra overfladen og endelig »gammeldags« tung dykning ligeledes med luftforsyning fra overfladen.

I teorien lærer man om de specielt under vandet gældende naturlove, og hvordan disse har indflydelse på dykkerens fysiologi samt om dykkerens særlige materiel. Man lærer også det vigtigste om sømandskab, dykkeplanlægning og behandling af forskellige former for dykkersyge.

Af andre vigtige funktioner på dykkerkursus kan nævnes uddannelse til tender og genoptræning af dykkere, der har mistet dykkerstatus. En del af uddannelserne foregår i

samarbejde med arbejdsmarkedsuddannelserne, AMU, hvor søværnets dykkerinstruktører uddanner erhvervsdykkere i forskellige specialer, så som undervandssvejsning, undervandshøjtryksspuling, inspektion og en del flere.

Havarikursus

Dette kursus og dets nyindvielse er udførligt beskrevet andetsteds i bladet

Slutbemærkning

De forskellige fagområders specialer kombineres og tilpasses til forskellige uddannelser efter behovet i søværnet først og fremmest, og gives til menige, befalingsmænd og officerer, der indgår i havariorganisationen, flådestationernes beredskabsplaner, ABC-sektionen, der beskæftiger sig med beskyttelse mod virkningerne af atom-, bakterie- og kemiske angreb på tjenestestederne, resevelægekorpsset i søværnet, slædepatruljen SIRIUS, personellet til minør- og rensehold samt personellet i eskadrene.

Søværnets Teknikskole

Fornyelse af certifikat til globalt nødsystem

Vedligeholdelse af certifikat til det globale nødsystem »Global Maritime Distress and Safety System«, i daglig tale GMDSS, kræver gennemgang af Søværnets Taktikskoles Signalkursus' kursus, SIS 10. I perioden 18.-22. december 1995 blev det første kursus til fornyelsesprøven afviklet.

Baggrunden for dette kursus er Søfartsstyrelsens krav om en særlig fornyelsesprøve, såfremt et GMDSS-certifikat indenfor en 5-årig periode ikke har været anvendt i mindst et år.

Selve GMDSS-uddannelsen afvikles i starten af skibsfører-og

styrmandsuddannelsen på navigationsskolerne. Navigatorerne har alle efter endt uddannelse et GMDSS-certifikat, som er ca. 3 år gammelt. Umiddelbart herefter indkaldes de fleste til søværnet og gør her tjeneste i 18 måneder. Ved en eventuel hjemsendelse fra søværnet står de altså med et certifikat, som under alle omstændigheder forældes inden for et halvt års tid. På foranledning af Dansk Navigatorforening havde Søværnets operative Kommando derfor anmodet Taktikskolens Signalkursus om at afholde kursus og fornyelsesprøve til GMDSS for disse navigatører.

Efter undervisningens gennemførelse fik de 5 tilmeldte, bestående af en tjenestegørende i sø-

værnet og 4 hjemsendte løjtnanter af Reservens navigationslinie, på den sidste arbejdsdag inden jul, lejlighed til at bevise, at der stadig »sad noget fast« vedrørende GMDSS. En censor fra Telestyrelsen konstaterede, at alle 5 bestod fornyelsesprøven.

Søværnet pioner på verdensplan

Dette var ikke kun den første GMDSS-fornyelsesprøve i søværnsregi, det var i det hele taget den første GMDSS-fornyelsesprøve, der så vidt vides nogensinde er afholdt noget steds på kloden. Derfor må Signalkursus, og dermed Søværnet, betragtes som pionerer indenfor området.

(SIS)

Søværnets Officersskole på Internettet

Søværnets Officersskole har i forbindelse med den tiltagende »kamp« om de unge, taget det nyeste medie – INTERNETTET – i brug. Også via dette mere og mere populære medie gøres forsøg på at skaffe tilstrækkelig med ansøgere til officersuddannelsen. Målgruppen er således primært de unge, der har adgang til NETTET, enten via uddannelsesinstitution eller private udbydere. Udover at synliggøre Søværnets Officersskole og de muligheder, der er for en uddannelse som officer i marinen, fortæller »homepagen« lidt om søværnet i almindelighed.

Internet tilslutningen bruges flittigt af elever på alle klassetrin. Der søges og indhentes oplysninger, biografier, data, m.v. til brug i den daglige undervisning. De flittigste brugere skal dog uden tvivl søges på ældste klassetrin i forbindelse med udarbejdelse af hovedopgaver. Nettet giver her et væld af muligheder for at indhente oplysninger bl.a. på biblioteker i såvel ind- som udland.

Homepage SOS

Søværnets Officersskole »Homepage« er opbygget, så det er muligt at få oplysninger om følgende hovedemner:

- Skolens historie.
- Officersuddannelsen.
- Skolebladet.
- Genveje til andre interessante homepages – for eksempel Forsvarets Rekruttering og US-navy.
- M.m.

Eleverne har i forbindelse med opbygningen af homepagen været meget kreative og således tilrettet og udbygget den løbende.

Fremtidsplaner

Udover den nuværende homepage' indhold er det planen at tilføje:

- Interessante artikler om forsvaret og søværnet.
- Udvalgte hovedopgaver om forsvaret og søværnet lavet af kadetterne
- Engelsk version af homepagen.

Netsurfere

For den, der surfer på nettet, er det ligeledes muligt at stille spørgsmål og få svar via den hjemlige computer. Dette sker enten via en af elevernes e-mail adresser eller direkte til Søværnets Officersskole. Siden 4. januar 1996 har ca. 500 »surfere« været på besøg – for nu at bruge »nydansk«.

Homepage – adresse:

**HTTP://www.dk-online.dk/
users/soevaernets_officersskole/**

og e-mailadressen:

SOS@DK-online.dk

Til sidst skal blot bemærkes, at siden er optimeret til Netscape Navigator 2.0, som er en såkaldt Browser og i øjeblikket den mest anvendte på Internettet.

(SOS)

Man kan lige så godt først som sidst indstille sig på, at INTERNET er kommet for at blive – og det gælder om at være på forkant, hvis vi skal bevare kontakten med de unge, der befinder sig i udviklingens forreste bølge. De unge, der gerne skulle føle sig fristede til at tilbringe en større eller mindre del af deres liv i søværnet, surfer allerede meget rundt på nettet – de er ved at blive kræse, siger man i velunderrettede kredse!

(RED)

Indvielse af Havarikursus i Hvims

19. januar 1996 overtog forsvaret det nyopførte bygningskompleks, der skal huse det nyplacerede Havarikursus under Søværnets Teknikskole, hvis øvrige mindre pladskrævende kurser er relokeret på Holmen. Se artiklen herom andetsteds i bladet. Byggeriet er placeret i Hvims 20 km nord for Frederikshavn. Bygherren var Frederikshavn Kommune.

Overdragelse til Forsvarschefen

Frederikshavns borgmester, Jens Christian Larsen overdrog ved en festlig ceremoni det smukke og til formålet vellykkede byggeri til General Jørgen Lyng, der straks videregav skolen til chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral Kristen Winther. Efter en fyndig og motiverende tale blev byggeriet endelig overgivet til chefen for Havarikursus, kommandørkaptajn Lars P Mikkelsen, som nu kunne beordre flaget hejst for første gang.

Indvielsen blev overværet af en indbudt kreds af gæster fra Folketinget, de omliggende kommuner samt relevante civile og militære myndigheder. Arrangementet var bundet sammen på festligste vis af Søværnets Tamburkorps, der leverede en nyt bevis på korpsets status som Danmarks bedste af slagsen.

Symbiose med eksisterende brand- og redningsskole

Havarikursus er placeret sammen med Nordjysk Brand- og Redningsskole, der allerede har faciliteter på området ved Hvims. Det ejes af Østvendssyssel CF-samarbejde, der forestår beredskabet i de tre kom-

Chefen for Søværnets operative Kommando modtages af honnørkommando Foto: TKS

Havarikursus' nye bygninger i Hvims Foto: SVF

muner Frederikshavn, Skagen og Sæby. Der er indgået en samarbejdsaftale mellem de to beslægtede uddannelsesinstitutioner om en fælles udnyttelse af faciliteter.

Det nye havarikursus har til huse i bygninger, der er skræddersyet til formålet. Den ene indeholder klasselokaler, kontorer og et cafeteria. I den anden bygning er der indrettet omklædnings- og baderum, værktøder og lagerrum. Herudover råder kursus over faciliteter til uddannelse inden for områderne brand, røgdykning, lækstopning, afstivning og ABC-tjeneste.

Lækstopning i høj sø

Som et godt eksempel på realismen i uddannelsen kan det nævnes, at det nye lækskrog i Hvims er udbygget med et hydraulisk vippearrangement, der sikrer at uddannelsen i

lækstopning og afstivning foregår under så realistiske forhold som overhovedet muligt, svarende til forholdene om bord i et skib, der ruller kraftigt i søen. Eleverne lærer

at fungere, selv om de stresses af indtrængende vand og frie væskeoverflader, der får stigende effekt efterhånden, som øvelsen skrider frem.

Rundvisning og flere taler

Efter selve indvielsen blev de imponerede gæster vist rundt over det hele af de allerede tilkommanderede officerer og befalingsmænd. Derefter gik turen tilbage til Frederikshavn, hvor byen var vært ved en frokost. Her blev søværnet igen lykønsket med de nye og moderne uddannelsesfaciliteter. Og alle talerne udtrykte overbevisning og håb om, at det nye kursus vil blive til gavn for undervisningen inden for området overlevelse til søs og derved på længere sigt gavne den generelle sikkerhed på havet.

Søværnets Teknikskole

SILHUETTAVLE

EG LIGE

KORVETTER

F 354 NIELS JUEL

F 355 OLBERT FISCHER

F 356 PETER TORDENSKIOLD

PATRULJEFARTØJER

P 550 FLYVEFISKEN

P 551 HAJEN

P 552 HAVKATTEN

P 553 LAXEN

P 557 GLENTEN

P 558 GRIBBEN

P 559 LOMMEN

P 560 RAVNEN

MISSILTORPEDOBÅDE

P 540 BILLE

P 541 BREDAL

P 542 HAMMER

P 543 HUITFELDT

P 544 KRIEGER

UNDERVANDSBÅDE

S 320 NARHVALEN

S 321 NORDKAPEREN

S 322 TUMLEREN

S 323 SÆLEN

MINELÆGGERE

N 80 FALSTER

N 81 FYEN

MINISTRYGERE

M 574 GRØNSUND

MRD 1

MRD 2

MRD 3

MRD 4

MRD 5

SKIBE TIL

INSPEKTIONSSKIBE

F 357 THETIS

F 358 TRITON

ISBRYDERE

A 550 ELBJØRN

A 551 DANBJØRN

A 552 ISBJØRN

A 553

INSPEKTIONSKUTTERE

Y 386 AGDEK

Y 387 AGPA

Y 388 TULUGAQ

ORLOGSKUTTERE

Y 300 BARSØ

Y 301 DREJØ

Y 302 ROMSØ

Y 303 SAMSØ

Y 304 THURØ

OPMÅLINGSBÅDE

SKA 11

SKA 12

SKA 13

SKA 14

SKA 15

SKA 16

BEVOGTINGSBÅDE

Y 310 STOREBÆLT

Y 376 STOR-BOTVED

Y 101 SVANEN

Y 102 THYRA

TANKFARTØJER

A 5 IMFA

FLÅDENS SKIBE

(RIGS 3E

P 554 MAKRELEN

P 555 STØREN

P 556 SVÆRDFISKEN

P 561 SKADEN

P 562 VIBEN

P 563 SØLØVEN

IR

P 545 NORBY

P 546 RODSTEEN

P 547 SEHESTED

P 548 SUENSON

P 549 WILLEMOES

S 324 INGEREN

I 82 MØEN

N 83 SJÆLLAND

N 43 LINDORMEN

N 44 LOSSEN

MRD 6

SÆRLIGE FORMÅL

F 359 VÆDDEREN

F 360 HVIDBJØRZEN

F 340 BESKYTTEREN

THORBJØRN

MILJØSKIBE

A 560 GUNNAR THORSON

A 561 GUNNAR SEIDENFADEN

A 562 METTE MILJØ

A 563 MARIE MILJØ

Y 340 MILJØ 101

Y 341 MILJØ 102

TORPEDOINDBJÆRGNINGSBÅDE

TO 8 HUGIN

TO 9 MUNIN

TO 10 MIMER

Y 305 VEJRØ

Y 306 FARØ

Y 307 LÆSØ

Y 308 RØMØ

Y 343 LUNDEN

SKOLEBÅDE

SKB 1

SKB 2

SKB 4

MINEKABELBÅD

MSA 4

XE

A 569 SKINFAXE

TRANSPORTFARTØJ

A 559 SLEIPNER

KONGESKIB

A 540 DANNEBROG

ELBJØRN – et kort, men spændende togt

»– Bjørnebanden minus en«

Med denne korte overskrift måtte ELBJØRN allerede 11. februar 1996 et signal til Søværnets operative Kommando melde sig ud af dette års iskampagne til stor fortrydelse for alle om bord. Forinden var gået 4 spændende døgn med tilrigning, forlægning og assistance til 9 handelsskibe, inden en kortslutning i den ene hovedelektromotor satte en effektiv stopper for BJØRNENS videre karriere i år.

Opstarten

Onsdag den 7. februar blev det designerede personel til ELBJØRN varskoet om at møde om bord. Isbryderen skulle sejle ud fra Flådestation Frederikshavn hurtigst muligt. Vi ville hermed blive den tredje isbryder »på banen«. Det lå i luften, at DANBJØRN snart ville følge efter.

Ved ankomsten til skibet torsdag morgen var der tydeligvis stor aktivitet i forbindelse med installation af diverse udstyr, og snart var hele besætningen travlt beskæftiget med tilrigning ombord, klargøring af dæksgrejet, ombordtagning af proviant osv. For at lette tilrigningen blev skibet forhalet til Nordkajen, hvor også en ny radarantenne blev monteret. Det var imponerende at opleve en fuldstændig installation af såvel satellit navigationssystemet (GPS) som ny dagslysfarveradar med direkte interface til GPS'en på så kort tid. I det hele i taget var støtten fra flådestationens værksteder og kortdepot m.m. rigtig god. De få forskellige udrustningsgenstande, der endnu ikke var leveret om aftenen, kan i hvert fald ikke tilskrives en manglende indsats fra flådestationens side.

Således kunne ELBJØRN allerede samme dags aften sætte kursen sydover i Kattegat, i starten i isfrit farvand, men med forventningen om snart at se rigtig is og mulighed for at afprøve BJØRNENS evner.

Endelig rigtig is

Siden søværnet overtog bemanningen af isbryderne, har vi haft hele 5 milde vintre. Det var derfor naturligvis med stor spænding, at alle om bord gjorde sig klar til virkelig indsats. Med skum for boven og is i maven sejlede man i løbet af natten gennem Kattegat til Sundet, og bortset fra 5-10 cm nyis omkring Anholt foregik det uden de større begivenheder.

Om morgenen hilstes den svenske isbryder NJORD, som var under forlægning til »vestkysten«, et usvigeligt sikkert tegn på, at det er rigtig vinter i Sverige!

Turen gik videre til Køge Bugt og mod Køge havn, hvor de første »opgaver« udtalmodigt ventede os. Her i bugten mødte vi så endelig egentlig fastis og pakis og måtte for første gang op at »stå på kontakterne«.

ELBJØRNENS indretning

ELBJØRN er dieselelektrisk fremdrevet. Maskintelegrafien har »kontaktpunkter«, svarende til den påførte strømstyrke. Skibet har både en skrue i den forreste del af skroget og én agter. Den forreste skrue bruges hovedsageligt til at sætte drift i såvel isklodser som vandet langs skibssiden, begge dele for at fjerne så meget is som muligt foran skibet. Hovedkræfterne ligger på agterskruen. Det giver usædvanligt gode manøvreegenskaber, samt en interessant reservemulighed, hvad vi senere skulle sande!

Første assistance

ELBJØRNs første assistance var

bugsering af det russiske handelskib IZHORA (2426 bruttoregister-ton) med det maltesiske handelskib CARINA I (1647 BRT) i konvoj. 100 m uden for havnen etableredes et ca. 75 m langt slæb med IZHORA, og bugseringen begyndte med en fart på 1-3 knob for næsten fuld kraft. Det mærkedes tydeligt, at skibets størrelse (ca. 3 gange større end os) var på kanten af ELBJØRNs formåen under de aktuelle forhold. Bugseringen viste sig da også at blive en sand »ildåb«.

Ca. 1 sømil uden for havnen blev CARINA, som skulle følge efter, siddende i en skruning i isen. ELBJØRN med slæb gik i stå efter ca. 2 sømil. Efter en opkortning af wiren til ca. 25 meter og lidt manøvrering fra begge skibe, kom slæbet i gang igen, men stod snart fast i en ny skruning. Herefter etableredes kort bugsering i klyds agter, men selv med fuld kraft blev vi siddende. Ved langsomt at øge maskinomdrejningerne på IZHORA til halv kraft frem, kom vi fri, men gjorde her den første vigtige erfaring, at slæbet omgående skal beordres ned i fart igen. Det skete ikke, og vi begyndte at skære ud og måtte stoppe bugseringen.

Slæbet blev afbrudt, og ELBJØRN begyndte derefter møjsommeligt at forcere vejen i isen foran IZHORA ved at manøvrere rundt og langs siden af skibet, som derefter fulgte efter i brudt rende i afstand 10 til 30 m. Flere gange gik IZHORA fast, og ELBJØRN måtte rundt efter den igen.

Den sidste sømil før iskanten bestod nærmest af en slags storgrynet »soft ice« i en til to meters dybde. Denne form for iskant, som vi senere observerede andre steder, var en slags flydende, usammenhængende, men dog sej og tyk suppe af nyis, som den kraftige vind hele tiden

Portræt af ELBJØRN på en tidligere forskole

pressede mod iskanten. Ved ankomst i »soft icen« blev konvojering umulig, fordi »suppen« omgående lukkede sig efter skibet.

Derudover fik ELBJØRN stoppet søfiltrene med is og måtte ligge stille i en times tid for rensning. Det var så nødvendigt at etablere damptilførsel, for at forhindre en ny tilstopning.

Vi etablerede derefter endnu en gang et slæb og bugserede IZHORA ud i åbent vand, hvilket var den nats anden store fejltagelse: SLIP DEM ALTID I ISEN! På grund af vinden drev skibene fuldstændigt forskelligt i forhold til hinanden og besværliggjorde afmonteringen af vores hane fod på IZHORA som, viste det sig, havde kørt den på et spil. Skibene var kun 30 m fra hinanden i ret kraftig sø (2-3 m), da det lykkedes at få den fri.

Hele assistancen, der strakte sig over ca. 8 sømil, varede 7 timer. Efter dens afslutning var erfaringsniveauet steget betydeligt.

Herefter gik ELBJØRN tilbage mod Køge for at hente CARINA. Skønt det var et isklasse 1A skib, havde det tydeligvis besvær med at forcere isen, og det tog da også 3 timer, før iskanten i Køge bugt var nået.

Tagende hensyn til isforhold og skibsstørrelser var vi imponerede over BJØRNENS råstyrke.

Begyndende rutine og »end game«

Efter den første »barske« nat, hvor en stor del af tiden måtte tilbringes på åbent dæk og i åbne brovinger, sejlede vi videre mod farvandet mellem Møn og Gedser, hvor der var bud efter os. Der skulle nu have været tid til en lille lur for den vagtfri del af besætningen, men ak! – med 15 m/s vind på tværs af en »rundbundet skøjte«, var der nogle, der hurtigt længtes efter den stabile, faste is. Frem kom vi dog – og hvilket herligt syn for en »sulten bryder«: På radaren kunne ses ca. 10 stilleliggende mål, som perler på en snor, inden for iskanten mod øst. Tilsyneladende var flere blevet fanget i den normale sejlroute, på grund af den pludseligt opkommende, kraftige vind, der næsten lige så hurtigt danner pakis i sit spor.

Det var bare at gå i gang fra en ende af. I løbet af lørdagen hjalp vi 7 skibe fri og ud til iskanten. Alle blev sluppet med en advarsel om at undgå at sejle ind i isen igen.

På grund af problemer med vand i smøreolien blev vi desværre nødt til at ligge stille nogle timer om natten, indtil maskinafdelingen på professionel og fantasifuld måde havde klaret miseren. Vi gik dog straks i gang igen med højt humør søndag morgen, hvor katastrofen indtraf! Under forlægning mod den næste

opgave udviklede der sig en kortslutning på den forreste af de to agterste elektromotorer med en sådan voldsomhed, at der opstod en elektrisk brand i motoren. Denne blev dog hurtigt slukket med en CO₂-slukker, men den efterfølgende inspektion viste tydeligt, at den var gal. Tilkaldte eksperter fra Flådestation Frederikshavn kunne i løbet af få timer bekræfte vore værste anelser – skaden på de håndlavede vindinger i rotoren var så alvorlig, at en reparation i bedste fald ville tage en måned.

Færdig for i år!

Noget slukørede måtte vi derfor sande, at ELBJØRN var færdig for i år. Uden agtermotoren, som står for 2/3 af maskinkraften, er man ikke til megen nytte for andre. Dog blev vi endnu engang overrasket af BJØRNENS evner, da den uden at tøve, og på forskruen alene, forcerede den ret tykke driv- og fastis ud til det frie vand. Vel var styringen ikke for god, men vi kunne klare os selv, og begyndte forlægningen mod Flådestation Frederikshavn, og her skal det siges, at specielt for personellet fra 4. ESKADRE (der er baseret i Korsør) var der **m e g e t** langt fra Gedser til Frederikshavn med 7 knobs fart.

12. februar sent om aftenen ankom vi til flådestationen, og næste dag efter afrigning skiltes besætningen og drog tilbage til deres respektive tjenestesteder.

Efterskrift

ELBJØRN ligger her i slutningen af februar alene på isbryderkajen på Flådestation Frederikshavn og er genstand for tekniske undersøgelser af motorerne med henblik på istandsættelse og vurdering af skibets tilstand. Det er jo en »moden dame« fra 1953, men for os, der har sejlet med hende, er der ingen tvivl om, at hun bør have mange år og assistancer i sig endnu.

I mellemtiden er den isbrydende slæbebåd RAUNI blevet chartret til at varetage ELBJØRN's normale forpligtelser i Smålandsfarvandet og det Sydfynske Øhav.

Orlogskaptajn L.H. Hansen
EX CHEF ELBJØRN

Grønlands Kommando 1995 – et tilbageblik

Året 1995 blev et endog særdeles travlt år for Grønlands Kommando. Mange læsere vil sikkert ikke genkende og forstående til dette udsagn, for Grønlands Kommando har desværre fået meget tid og spaltepads i medierne af årsager, der ikke har haft relevans for det tjenstlige personels indsats på nok så betydningsfulde arbejder og opgaver.

Baggrunden er følgende:

Affødt af tidligere initiativer kom en undersøgelsesgruppe nedsat af Forsvarskommandoen til Grønlands Kommando i slutningen af 1994 for at undersøge om Grønlands Kommando med fordel kunne flyttes til et af de etablerede samfund på vestkysten. Forsvarskommandoen havde udpeget fire steder, der skulle undersøges særligt: – Sdr. Strømfjord, den gamle amerikanske base med atlantiske lufthavn. – Ilulissat/Jakobshavn, denne utrolig smukke by i Disko bugten med verdens mest produktive isbræ, – Nuuk/Godthaab, Grønlands hovedstad med alle myndighederne og endelig Paamiut/Frederikshaab, nærmeste by nord for Grønndal, hvor Grønlands Kommando jo nu er placeret.

Brainstorming reddede Grønndal

Da ledelsen ved Grønlands Kommando imidlertid vurderede, at kommandoen både økonomisk, operativt og på anden vis er placeret aldeles fortræffeligt i Grønndal – der om sommeren på smukkeste vis lever op til sit navn – kastedes efter en »brainstorming« et nyt forslag ind i

Forsvarskommandoens overvejelser. Ved at reducere personallet med ca. 40 pct., og de tilhørende faciliteter og driftsudgifter i tilsvarende grad kunne Grønlands Kommando forblive i Grønndal, da de krævede besparelser herved ville kunne opnås.

»Operationen« lykkedes; ved en ministerbeslutning er det nu bestemt, at Grønlands Kommando forbliver i Grønndal.

En sådan indsats koster »vitaminer«, og kun få vil kunne forstå hvor mange, hvis de da ikke også har været på et tjenestested, der igennem lignende »kampe« økonomisk og på anden måde skulle retfærdiggøre deres tjenestesteds geografiske placering.

Slut med værnepligtige på Grønland

Det kostede da også Grønlands Kommando bl.a. samtlige værnepligtige, (33 mand), hvad vi i bund og grund beklager dybt. Mange humørfyldte, dygtige, flittige, unge danske mænd får nu ikke mere chancen for at gennemføre deres værnepligtstid her, hvor den også beriges af mange naturoplevelser fra det tjenestested, der ligger på det måske mest pragtfulde sted i Grønland.

Men inden vi sagde farvel til de værnepligtige, gjorde de alle en stor indsats i forbindelse med de særdeles mange besøg, der fandt sted ved kommandoen i 1995. De var med til at give et godt indblik i og en forståelse for tjenesten og de mange forskelligartede opgaver, der skal udføres ved Grønlands Kommando, mange gange styret af naturens ubønhørlige kræfter.

Forsvarets øverste ledelse på mange besøg

Udover mange arbejdsmæssige be-

søg fra forsvarets institutioner, bl.a. Forsvarets interne Revision, dele af 1. Eskadres stab, flere delegationer fra Forsvarskommandoens forskellige afdelinger, Bygningstjenesten og en kryptoinspektion fra Søværnets Materielkommando fik Grønlands Kommando ultimo juli besøg af Forsvarschefen med et følge, der bl.a. talte Chefen for NATO's Central Region samt forsvaretscheferne fra Finland og Sverige. Den politiske situation i perioden medførte, at SACEUR og den engelske forsvarschef, der skulle have ledsaget Forsvarschefen, måtte melde afbud. General Lyng fik en udførlig briefing om Grønlands Kommando og en rundvisning på Flådestationen. Bagefter besøgte man den gamle mineby Ivittuut (Kryolit). Næste morgen var der arrangeret sejltur med inspektionskutteren TULUGAQ på Arsukfjorden.

Arrangementet omfattede også ørredfiskeri med umiddelbar afprøvning af fangsterne på ABURYGEOVNE. Forsvarschefen fortsatte tjenestestedsbesøgene i Thule, på Station Nord, Daneborg og Mestersvig.

Forsvarsministeren også på besøg

I begyndelsen af september kom den danske forsvarsminister ledsaget af sin estiske kollega til Grønlands Kommando på et kort besøg. Forsvarsministeren sejlede fra Nuuk/Godthaab til Grønndal og herfra til Narssarssuaq med inspektionsskibet HVIDBJØRNEN. Ved Grønlands Kommando fik gæsterne en god briefing og rundvisning. Besøget afsluttedes ved en middag i officersmessen, og der er fortsat stor tvivl i Grønndal om, hvem der havde den største oplevelse, det estiske ministerægtepar eller vi, der var

værter. Vi oplevede dem som nogle usædvanligt sympatiske mennesker. Forsvarsministeren og gæster fløj fra Narssarssuaq videre via Island til Mestersvig og Daneborg, der bl.a. bød på fotografering af hvalrosser på Sandodden.

NATO afholder en PSC-konference på Grønnedal

Umiddelbart efter Forsvarsministerens besøg blev der ved Grønlands Kommando – på utallige opfordringer under tidligere møder – afholdt det årlige CINCWESTLANT »Principal Subordinate Commanders Conference«. Konferencen var en ubetinget succes, og Grønlands Kommando kan løbende konstatere positive eftervirkninger.

Medio september kom NATO's chef for området, der udgøres af Island og omliggende farvande, i daglig tale kaldet ISCOMICELAND, Rear Admiral Bryant. Den amerikanske admiral var ledsaget blandt andet af sin danske forbindelsesofficer på Island til Grønnedal. Turen fra Island til Narssarssuaq foregik med en af flyvevåbnets maritime overvågningsfly af typen G-III – »Gulfstream«. Herfra og via »Erik den Rødes« boplads gik turen med inspektionskutteren AGDLEK til Grønnedal, hvor også dette selskab fik briefing, rundvisning og en sejltur til isbræen. Tilbagereisen til Narssarssuaq foregik med HVID-BJØRNEN, der – som også kutteren – med besætningens kendskab til muligheden for oplevelser, virkelig lagde sig i selen, for at give admiralen en uforglemmelig grønlandsoplevelse.

Chefen for NATO's Atlanterhavskommando måtte vende om

Der var herudover i august planlagt et besøg af SACLANT med stab og fruer, men så sent, som da et inspektionsskib med Chefen for Grønlands Kommando om bord nærmede sig Narssarssuaq for at modtage dette selskab, måtte SACLANT fra sit fly i luftrummet over Narssarssuaq med beklagelse meddele, at vejrforholdene i Narssarssuaq ikke tillod landing.

Et andet planlagt besøg i august, denne gang af Chefen for den vestlige del af atlantehavsregionen CINCWESTLANT, Admiral Flanagan, blev dog aflyst før kokkene fik tændt under komfuret – også på grund af vejret.

Udover alle de tjenstlige besøg i 1995 fik Grønlands Kommando i løbet af sommeren 1995 besøg af to videnskabelige ekspeditioner, der skulle kortlægge de bio- og geologiske fænomener i den nærliggende Ika-fjord. Fænomener, der i virkeligheden repræsenterer en verdenssensation. Det drejer sig om kalkformationer, der som slanke, hvide, spøgelsesagtige søjler rager så højt som 20 m. op fra fjordbunden.

(Gennem masser af år, dagligdag for fritidssejlerne her: Vi skal passe på ikke at påsejle dem ved laveste vande, de slår ligeså hårdt som det øvrige Grønland !!).

Nyis og fred

Fra omkring 2. oktober, hvor nyisen lægger sig på fjorden og laksegarnene skal tages op, da breder sig også stilheden efter sommerbesøgene i Grønnedal. Kun afbrudt af vor udtrykte undren over, hvordan den afgående forsvarschef dog to år i træk har kunnet have det eventyrlige held at afvikle sine planlagte tjensterejser »Grønland rundt på 5 dage« – uden så meget som en times forsinkelse i et land, hvor de tekniske vanskeligheder med samfærdselsmidlerne og ikke mindst vejrforholdene giver den grønlandske talemåde »Immera« (Måske – måske ikke) en sommetider grum og uafvendelig betydning.

Men vi håber naturligvis, at den tiltrædende forsvarschef må nyde samme held under sin planlagte rejse til Grønland medio 96.

Årets VIP besøg

Dette års VIP-besøg er allerede forlængst under planlægning. Således kan Grønlands Kommando udover Forsvarschefen se frem til igen at planlægge for Forsvarsministerens rejse i Grønland. Også Chefen for Søværnets operative Kommando aflægger besøg. Desuden forberedes de tjenstlige besøg som de fagligt ansvarlige skal gennemføre, heriblandt Forsvarets Efterretningstjeneste, Søværnets Taktik- og Våbenskole, Søværnets Teknikinspektør, Forsvarets Gymnastik- og Idrætsinspektør m. fl. Endelig – fordi det sandsynligvis bliver årets sidste besøg – planlægger Grønlands Kommando på Forsvarskommandoen helhedsinspektion en uge først i oktober.

Et usædvanligt ringe forår 1996

Det har været en usædvanligt ringe start på året i Grønnedal med vand i kældrene hos mange i familieboligerne på »Halv tolv«.

Ved Grønlands Kommando håber vi, at elementerne vil rase ud inden de første besøgende ankommer; så også denne sommers arrangementer kan blive afviklede uden forsinkelser, og de besøgende ud over det rent tjenstlige, også kan få mulighed for at opleve naturen i sin sommerlige mangfoldighed her i Grønnedal.

(Grønlands Kommando)

Udsendt som valgobservatør

Kaptajnløjtnant Bjarno Sørensen rapporterer efter en tur som valgobservatør: Mange vil naturligt spørge sig selv: »Hvad laver en søofficer som valgobservatør?« Dertil kan jeg svare, at det understreger den brede anvendelighed af en lederuddannelse i søværnet. Det er alment kendt, at ledere i forsvaret har en uddannelse, som meget ofte giver adgang til ledende stillinger i det civile liv, hvilket således har givet mig muligheder for at prøve noget utraditionelt.

Det Internationale humanitære Beredskab

I 1994 oprettede Udenrigsministeriet et Internationalt Humanitært Beredskab, som består af personer fra det civile og offentlige, hver især med en uddannelse og en erfaring, der kvalificerer dem til at blive ud-

sendt som rådgivere eller observatører i områder, som har interesse for Danmark.

Kort lunte

Med baggrund i mine tidligere erfaringer som observatør i det mellemøstlige område var det naturligt, at jeg blev spurgt, om jeg havde lyst til at være valgobservatør på Vestbredden og i Gaza i forbindelse med det første palæstinensiske valg. Efter nærmere konsultation med ledelsen på Flådestation Korsør, blev jeg meddelt tjenestefrihed uden løn og ansat i Udenrigsministeriet som rådgiver. Jeg havde så 3 dage til at pakke og gøre klar til 3 måneder i Israel.

Dagen inden afrejsen blev vi danske observatører sammenkaldt i Udenrigsministeriet til orientering samt udlevering af valgrelateret materiale (eksempelvis: Valglov, politisk situation og forholdsregler). Fem danskere blev udsendt som langtidsobservatører. Det var: – En pensioneret general fra flyvevåbnet, en tolk, en valgekspert fra Nykøbing/Rørvig Kommune og en vicepolitiskommissær fra Københavns Politi.

9. november 1995 ankom vi til Tel Aviv i Israel og blev modtaget af en fortrop, som 14 dage tidligere var ankommet, udsendt af Den Europæiske Union. Efter 3 dage med orientering foregik designeringen til de forskellige valgområder.

EU valglov

Valgloven, som Den Europæiske Union havde udarbejdet i samarbejde med palæstinenserne, opdelte Vestbredden og Gaza i 16 valgdistrikter. Mit område var Nablus, en by på 150.000 indbyggere 80 kilometer nord for Jerusalem, altså i den nordlige del af Vestbredden. Her blev jeg koordinator for en valg-

kreds på 20.000 vælgere fordelt på 34 valgsteder.

Vores opgave skulle udføres i 5 observationsfaser:

1. Registrering af valgberettigede,
2. Registrering af kandidater til præsident og parlament,
3. Valgkampagnen,
4. Valget og
5. Optælling og kontrol af stemmer.

Neutral og upartisk!

Det var vores opgave at observere på en absolut neutral og upartisk måde. Selvfølgelig opstod der situationer, hvor de lokale valgarrangører ønskede observatørernes hjælp – mest i forbindelse med fortolkningsproblemer af valgloven. Vi havde i sådanne situationer lov til at udtrykke vor fortolkning af valgloven. Vor hovedopgave var at rapportere de observerede valguregelmæssigheder til Den Europæiske Unions centrale kontor til videre foranstaltning.

Valget forløb uden de helt store uregelmæssigheder og kunne generelt karakteriseres som frit og demokratisk.

Vigtige rapporter – diplomatisk overarbejde

I forbindelse med de før nævnte faser var der en stor del rapportskrivning, hvor det var nødvendigt at benytte yderst »diplomatiske vendinger«. Alle interesseorganisationerne studerede disse rapporter meget nøje. Udover denne finere rapportskrivning høstede jeg erfaringer i, hvorledes indsatsen af internationale observatører organiseres, og hvordan man sørgede for de internationale parlamentsmedlemmer. De sidstnævnte især afstedkom en del overarbejde.

Foruden det nære samarbejde med repræsentanter fra andre observa-

tørlande var det ligeledes uundgåeligt, at vi kom meget nært ind på de lokale vælgere og de udpegede kandidater. Her skulle vi konstant balancere mellem at være upartiske, uden dog at være uinteresserede i de lokale problemer. Jeg har aldrig tidligere drukket så megen te og kaffe på så kort tid. Det gav da også konstant vrøvl med maven, hvilket næppe kunne siges harmonere særligt godt med de sanitære installationer i arabiske huse.

Udrustning af et observatørhold

For at kunne udføre de beskrevne opgaver havde hvert observatørhold, der bestod af to personer, – en bil med chauffør, – to mobiltelefoner samt en mobilfax. I stor udstrækning virkede materiellet efter hensigten. Men man havde overset det faktum, at når den israelske be-

sættelsesmagt trak sig ud, blev diverse installationer også demonteret – herunder relæstationer og master for mobiltelefoner.

Farerne

Faremomenterne i forbindelse med observatøropgaverne lå næsten udelukkende i at overleve den almindelige trafik på vejene. Standarden blandt de lokale »styrmænd« er lav og krydret med uforudsigelighed, dumdristighed, manglende sans for situationsbedømmelse og ikke mindst materiellets manglende reaktion på givne kommandoer (styre, bremse og signalgivning).

Når vi havde overlevet dagen ude i marken, var det også uendelig vigtigt at tage sig i agt for den kugleregn, der blev afgivet i glæde. Det er således skik at affyre diverse våben i en tilnærmelsesvis lodret vinkel, når noget skal fejres, men befinder man

sig på en altan i 5. sals højde, kan man blive udsat for veritabel »spærreild« – og man bør straks søge dækning. Valgresultatet hilstes af spontan glæde efterladende adskillige sårede personer blandt de lokale, men ingen dræbte så vidt vides.

Søværnets indirekte bidrag til de demokratiske processer i den store verden

De erfaringer, jeg har kunnet indhøste, skyldes i stor udstrækning den fleksibilitet som Flådestation Korsør og Søværnets operative Kommando har demonstreret i forbindelse med tjenestefritagelsen. Søværnet kan i den forbindelse bryste sig af at være bidragsyder til fremme af de demokratiske processer ude i verden. Og vor prestige som en effektiv, demokratisk og velorganiseret nation har fået endnu et lille nøk opad.

B.S., FLS KOR

Idræt i 1996

Idrætskomiteen har afviklet følgende stævner i 1996:

Indefodbold

Med i alt 24 tilmeldte hold er dette eet af årets store trækplastre.

De indledende runder blev spillet i Korsør og Frederikshavn. De blev afviklet i 5 puljer, 3 i Korsør og 2 i Frederikshavn. De 5 puljevindere mødtes 6. februar i Ebeltoftshallen – alle mødtes her i en pulje. Kamptiden var på 16 minutter og alle var godt trætte, da stævnet sluttede. Der var mange jævnbyrdige kampe og meget godt spil.

Vindere blev de ikke helt unge fra 5. Eskadre – godt klaret! Sundets Marinedistrikt blev nr. 2. 3. og 4. pladsen gik til henholdsvis Militærpolitiet Korsør og Søværnets Officersskole. Det femte hold i finalepuljen var LINDORMEN/LOSSEN.

Double-vinderne

Idrætskomiteen har i år forsøgsvis lagt to stævner i Søværnets operative Kommandos regi. Generalprøven gik altså fint. Det var en dejlig hal. Byen Ebeltoft er valgt på grund af den centrale beliggenhed, der giver alle hold næsten lige lang rejsetid. Pengemæssigt skulle der også være lidt at spare.

Bordtennis

Bordtennisstævnet var planlagt til afvikling ved Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole i Frederikshavn, men da ingen »jyder«, selv efter forlænget tilmeldingsfrist, havde meldt sig, blev det flyttet til Holmens Idrætsanlæg.

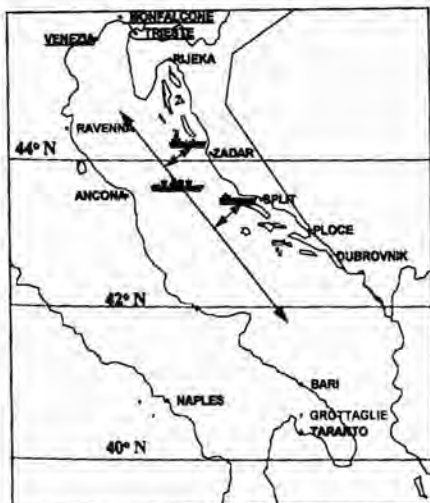

1, 2 og 3 individuelt

16 var tilmeldt, men frafald af forskellige grunde reducerede deltagerantallet til 12.

De resterende havde en dejlig lang formiddag med mange spændende og velspillede kampe. Som »dark horse« dukkede PL O. Rasmussen op, og satte de gamle kæmper til vægs i finalerunden som en sikker vinder. OS C. Rantzau, NIELS JUEL, blev nr. 2 og SSG K. Rasmussen nr. 3. Doublen blev vundet af de rutinerede KL F. Storm og SSG K. Rasmussen fra henholdsvis Søværnets Teknikskole/Søværnets Taktik- og Våbenskole.

Idrætskomiteen

Men bagsiden af medaljen er også til at få øje på. Det er dyrt at indsætte operative helikoptere – våbensystemer – i logistiske operationer: Der tæres på flytimerne, og helikopterens nødvendige vedligeholdelses eftersyn rykker betænkeligt nærmere. Efter min personlige mening ville den bedste, og måske i det lange løb billigste, løsning for NATO være at chartre civile helikoptere til brug for logistisk støtte til samtlige flådestyrker i Adriaterhavet – fra starten af IFOR operation »JOINT ENDEAVOUR«.

5000 kg post

Ingen kan være i tvivl om det betydningsfulde i at få post hjemmefra. Små 5000 kg post bliver fordelt til enhederne om måneden. Knap så meget post går den anden vej. Almindelig fragt er daglig rutine; eksempelvis må de ca. 14 mand ved støttefunktionen Grottaglie for tiden toldbehandle og videreeksportere godt 15 tons om måneden til skibene.

Mange patientevakueringer

Behovet for lægefaglig- og medicinsk støtte (sanitetsstøtte) er føleligt. Ud over hvad enhederne selv har haft lægefaglig kapacitet til at klare, har Multinational Logistic Command igennem sine støtteorganisationer gennemført næsten 100 patientevakueringer af besætningsmedlemmer. I to tilfælde har der været gennemført såkaldt »Mass Casualty Evacuation« (MASEVAC) til militære og civile hos-

pitaler. (note: MASEVAC defineres som evakuering af 5 eller flere patienter på en gang). I det ene tilfælde måtte 5 besætningsmedlemmer med kulilteforgiftning haste-evakueres fra en hollandsk under-vandsbåd. I et andet tilfælde kom 9 besætningsmedlemmer fra den italienske fregat LIBECCIO alvorligt til skade, da deres helikopter styrtede ned på et handelsskib.

»Worst case« planlægning

For at runde en lang historie af: En dansk søofficer deltager i IFOR operationer som logistisk ekspert i den under HQ NAVSOUTH oprettede Multinational Logistic Command. Hovedopgaven er, sammen med kolleger fra hvert af landene Tyskland,

Spanien og England at planlægge »worst case« logistisk støtte til de multinationale flådestyrker, som i Adriaterhavet gennemfører operation SHARP GUARD og DECISIVE ENDEAVOUR.

Korvetten NIELS JUEL til Adriaterhavet

I skrivende stund har søværnet ikke en korvet i Adriaterhavet, men af foreliggende planer fremgår det, at NIELS JUEL vil komme tilbage i april 1996. Så svulmer den danske muskel i IFOR endnu mere. Multinational Logistic Command er klar til også at støtte NIELS JUEL. Arrivederci!

(PHJ)

Søværnets Teknikskole udnævner reserveofficerer

Det nye reserveofficershold af maskinteknisk linie

9. februar udnævntes 8 sergenter til løjtnanter af maskinlinien af reserven

Udnævnelsen fandt sted ved en højtidelighed ved Søværnets Teknikskole, hvor uddannelsen til reserveofficerer afsluttedes med en gennemgang af Teknisk Reserveofficers Kursus, der i løbet af 6 uger har bibragt eleverne den viden, færdigheder og holdninger, der kvalificerer dem til at udøve generelle ledelsesfunktioner som maskinvagthavende elektro- og driftofficerer i Flådens skibe.

Udnævnelsen af de 8 reserveofficerer var samtidig markant ved at være den sidste udnævnelse i Søværnets Teknikskoles gamle faciliteter på Margretheholm og Quintus holmene.

Efter udnævnelsen har de 8 officerer tiltrådt tjeneste ved henholdsvis 1. og 3. Eskadre.

Forsvarschefen på afskedsvisit

Forsvarschefen overvåger, at de overrakte medaljer kommer rigtigt på plads

Forsvarschefen, General Jørgen Lyng overrakte, i forbindelse med sin afskedsrunde til indenlandske tjenestesteder i Jylland, den nye NATO-medalje, som tildeles personel, der har gjort tjeneste under NATO ved operationer i og omkring det tidligere Jugoslavien. Efter en passende modtagelse med skansevagt, med spil, foregik overrækkelsen i Søværnets operative Kommandos fredshovedkvarter på Sumatravej i Århus.

– der alle for tiden gør tjeneste i Søværnets operative Kommandos stab, blev hædret for deres tjeneste om bord i korvetterne i farvandet ud for Ex-Jugoslavien. Forsvarschefen udtalte sin store påskønnelse af det arbejde, den personlige indsats og familiernes gennemlevede afsavn disse udkommandoer havde krævet. Han opfordrede søværnets personel, repræsenteret ved de tilstedevæ-

rende, til at holde fanen højt også i fremtiden, som næppe ville byde på færre udfordringer.

Ved en senere lejlighed overrakte stabschefen ved Søværnets operative Kommando, kommandør Erik Fage-Pedersen, den samme medalje til stabslæge L. Vanggaard, der også har gjort tjeneste på en dansk korvet under operation SHARP GUARD.

Red.

- Kommandørkaptajn Lars Wille-Jørgensen, (som Korvetchef i Adriaterhavet)
- Kommandørkaptajn Palle Cortes, (som Korvetchef i Adriaterhavet)
- Orlogskaptajn A.B.V. Olesen
- Kaptajnløjtnant J.K. Jensen
- Kaptajnløjtnant P.S. Thomsen
- Marineoverkonstabel R.F. Jensen
- Marineoverkonstabel M.B. Kristensen
- Marineoverkonstabel L.S. Mortensen

De tre chefer (FC, CH SOK, STCH) glæder sig sammen over medaljemodtagerne ved den korte vin d'honneur efter overrækkelsen

**-FÅ MERE AT VIDE OM
HVAD DET VIL SIGE AT VÆRE...**

Officer af linien i søværnet

Rekvirer brochuren ved:

FORSVARETS VÆRNEPLIGT & REKRUTTERING · ERHVERVSOPLYSNINGSSEKTIONEN

Flyvestation Værløse · Postboks 135 · 3500 Værløse

Fax 4466 0297 · Tlf. (Man.-Fre. 09.00-15.00) 4468 2122

